

Tabor

1942

Leto „Štajerskega bataljona“

1982

1982

EL FORTIN

7-8

TABOR je glasilo Združenih slovenskih protikomunistov ● TABOR je last in vestnik Tabora SPB ● Mnenje Tabora SPB predstavljajo članki, ki so podpisani od glavnega odbora ● Izdaja ga konzorcij. Predsednik: inž. Anton Matičič ● Urejuje in odgovarja uredniški odbor glasila: za lastništvo Lic. Ivan Korošec, upravnik Božo šušteršič.

TABOR is the voice of the Confederation of the United Slovene Anticommunists.

TABOR es el órgano de la Confederación de los Anticomunistas Eslovenos Unidos ● Director: Ing. Antonio Matičič, Ramón L. Falcón 4158, Bs. Aires, Argentina.

Imprenta: Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina, T. E. 362-7215

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 137.176

NAROČNINA: Argentina 80.000.— pesov; Južna Amerika: 10 dolarjev; Evropa - Australija: 12 dolarjev; letalsko 15 dolarjev, za vse države.

Naročila, reklamacije, nakazila, dopise in ostalo pošto pošiljajte na naslov: Inž. Anton Matičič, Igualdad 1110, (1655), J. L. Suárez — Bs. As., Argentina. Telefon: 766-7513.

Med str. 128 in 129 je vložena priloga „Tabora“: „Slovenija, dežela moje radosti in bolečine“, ki jo je napisal rev. Vladimir Kozina.

NAŠA NASLOVNA SLIKA:

Predno se je četniška skupina podala na pot proti Grčaricam, se je nekaj časa zadrževala v gradu „Otočec“ pri Novem mestu.

Svobodni sveta,
združite se!
Za Boga,
Narod, Domovino!

Julio-Agosto 1982

BUENOS AIRES

Julij-Avgust 1982

ROMAR MIRU

„Hvaljen bodi Jezus Kristus. On nam znova ponavlja: Svoj mir vam dam; ne kakor vam ga svet da, vam ga dam jaz. Hvaljen bodi Gospod, ki mi je podelil, da sem dospel na to drago argentinsko zemljo.“

Te so bile prve besede, ki jih je spregovoril Janez Pavel II., potem ko je pokleknil in poljubil argentinska tla, v mrzlem in deževnem petku 11. junija.

Odločitev Svetega očeta za obisk Argentine je nastala potem, ko je spoznal, da bi bilo škodljivo duhu in delu ekumenizma vsako zavlačevanje pastoralnega obiska Anglije. A temelj te odločitve, kot je sam poudaril, ni bil namen „uravnovesiti“ naklonjenost eni in drugi državi, temveč želja preživeti nekaj ur, skupno z narodom, ki trpi vojno vihro, moliti skupno z družinami, katerih sinovi padajo na bojnem polju. Tolažiti ta narod in skupno z njim moliti za mir.

Papež je na tem potovanju, kakor na malokaterem prejšnjih bil res romar miru, glas Kristusov, ki vabi človeštvo, naj opusti orožje in naj se obrne k Bogu, skupnemu Očetu in v medsebojnem bratstvu najde mirno rešitev za nesporazumevanja, ki jih življenje prinaša.

Zato je tudi v prvem nagovoru poudaril pastoralni značaj svojega potovanja. In takoj zatem prosil Kristusov mir za vse žrtve vojne, na obeh straneh, in božjo tolažbo za vse družine, ki objokujejo žrtve te vojne. Obrnil pa se je tudi na „vlade in mednarodno skupnost“, od katerih je zahteval konkretnih ukrepov, „da se prepreči še večja škoda, da se zacelijo vojne rane in pripravi pravični in trajni mir.“

„Žalostna slika izgube človeških življenj — je nadaljeval papež — s socialnimi posledicami, ki se dolgo časa poznajo v družbi narodov, ki jih vojna prizadene, me navdaja s tegobo, ko mislim na posledice smrti in razdejavanja ki ga vsak oborožen spopad prinaša. V tem trenutku se mora človeštvo znova vprašati o nesmiselnem in vedno krivičnem pojavu vojne...“ In kot vesoljni pastir ni mogel ostati v meji spopada v Južnem Atlantiku.

Omenjal je vojno med Irakom ter Iranom, kakor tudi v Libanonu. In še povabil vse, naj skupno z njim molijo za žrtve vojne.

Sveti oče. Res kot oče se je približal narodu, ki trpi žrtve in posledice vojne. Ni bilo veselja na papeževem obrazu, in v njegovih očeh smo zaznali solze. Večkrat videli na njegovem obrazu izraz trpljenja, globokega notranjega trpljenja. In tudi to je narod cenil, in mu bil za to še bolj hvaležen.

Bog daj, da bi sadovi tega potovanja tega pravega papeževga romana za mir, prinesli tisti blagoslov, ki si ga papež v srcu najbolj želi. Tisti blagoslov, katerega želje je Janez Pavel II., poljski gorjanec na Petrovem mestu, zaznal v očeh argentinskega naroda.

ZA ZGODOVINO

Z V E S T O B A D O G R O B A

Zdomski zapisi dr. Stanka Kocipra

(Nadaljevanje)

Kaj nas je čakalo, si seveda nismo mogli z gotovostjo odgovoriti. Naše slutnje so bile črne. Bolj črne, kot se je potem izkazala neposredna resničnost.

In vendar ni nihče mislil na pobeg, čeprav so nam Angleži dali 24 ur časa — za pospravljanje.

Tudi moja žena ni hotela slišati, da bi ostala. Hotela je deliti usodo z očetom in menoj. Zato ji je oni simpatični angleški stotnik-zdravnik, ki me je dne 16. maja 1945 prišel povabit h gen. Arbuthnotu, moral dati še injekcijo, da se je naslednji dan lahko na silo dvignil iz bolniške postelje.

Pozno popoldne tega dne je prišel domobranski poročnik Volk. Spremljal ga je neki domobranec, mlad fantič, s katerim sta pobegnila s transporta, ki so ga Angleži poslali iz Vetrinja v Jugoslavijo.

Še pod svežimi vtisi sta nam pripovedovala ves potek izročanja. Bila je zgodba, ki bi morala priti kot opomba pod črto na najbolj častno stran angleške zgodovine...

Por. Volk je generala Rupnika za božjo voljo prosil in rotil, naj gre z njim, da bi se pretolkli v Italijo, ker zanj ni bilo nobenega dvoma več, da nas bodo Angleži naslednji dan poslali naravnost v Titovino.

General Rupnik se je Volkovemu vabilu odločno uprl.

Na vsak poizkus prigovarjanja je samo odgovarjal:

„Če ni škoda domobrancev, tudi mene ni škoda! Svojo nalogo sem opravil! — Star sem...“

Edina njegova „varnostna mera“ je bila, da si je obril brado.
„Ne bom jim dal veselja, razbojnikom, da bi mi kocino za kocino pulili, kot so mi obljubljali...“ 1)

Tedaj šele je stopila pred nas vsa grozna podoba razvaline, ki jo je v generalu naredila izročitev domobrancev.

Zbral nas je samo vse mlade in nas pozval, da se pridružimo poročniku Volku in pobegnemo.

„Mene ni več škoda! — Jaz sem svoje opravil! — Vi pa ste mladi. Na vas še čaka življenje... Idite!“

Niko Jeločnik mu je odgovoril:

„Gospod general, od Vas nikamor! — Če boste morali na Kongresnem trgu viseti Vi, bo moja največja čast, če bom smel viseti poleg Vas...“

Por. Volk je naslednje jutro odšel z mladim domobrancem sam.

Dr. Lovro Hacin si je celó začel z nekim nerazumljivim samodopadenjem izmišljati podrobnosti mučeništva, ki naj bi nas čakalo. Z nekakšno skoraj patološko naslodo si je izmišljal vedno nove zgodbe, da nas je spravljal na rob besnosti. Je mož imel videnje muk, ki jih je pozneje dejansko bil deležen v oblasti tolovajske justice...?

Bila bi važnjaška potvorba resnice, če bi skušal trditi, da me je misel na smrt in izročitev pustila ravnodušnega, in ne bi priznal, da je bila noč, ki je sledila temu dnevu, najgroznejša, kar sem jih doživel.

Ko sem dve leti pozneje dejansko stal mnogo bliže izročitvi v Titovino, kot tisto noč, sem bil zares že skoraj povsem ravnodušen. Takrat mi je globoko razočaranje nad svetom, čez katerega je pod lažnim imenom svobode in človeških pravic položila svojo roko črna Morana najsramotnejšega posilstva nad poštenjem, resnico in pravico, kar ga je kdaj zabeležila zgodovina, zares pretrgalo malodane vse vezi, ki so me priklepale nanj. Samo živa, nikdar m'rujoča misel na ljudi, ki so mi bili blizu in ki bi zaradi mene trpeli, me je vedno znova budila iz vseobsežne otopelosti, da sem se končno vedno bolj začel zavedati nalog, ki so še stale pred menoj in zaradi katerih je še bilo vredno ostati pri življenju.

Tisti večer pa je nad Millstattskim jezerom ležal tako božajoč mir, da je človek moral najti pot do svoje lastne biti in duše.

Menda nikdar v življenju nisem čutil utripov svojega mladega srca tako živo, kot tisti večer. Še nikdar mi ni zavest vrednosti življenja stala tako oprijemljivo pred očmi, kot tisto noč, ko sem moral misliti na smrt.

V mladostnih bojih, pomanjkanju, študiju, delu, športu in zabavi, veselju in žalosti, uspehih in polomih sem svoje osebno življenje pač živel podzavestno, kot človek podzavestno diha, čeprav je dihanje osnova življenja. Saj sem že večkrat za las ušel smrti. Toda prišlo je nenadno, nepričakovano. To noč pa se je misel na prihajajočo smrt počasi, zoprno počasi zajedala v zavest...

Ta večer sem se nenadoma tako živo zavedel svojega jaza, na katerega

1) — Toda že naslednji dan si brade ni več obril.

so bili navezani ljudje, ki sem jih ljubil, da me je grozila misel, če bi me kulturni svet odvrget v plen razbojniški gadji zalegi...

Tu je bila mlada žena... komaj začeta družina... In nekje tam doli med zelenimi goricami Bogu posvečene Prlekije je tudi še morala živeti moja junaška mati, ki jo je ranila granata kot borca, ker ni zapustila zemlje tudi, ko je čez vinske vrhove valovala fronta... In zaradi materine molitve vendar Bog dela tudi čudeže... —

Nikdar ni polna luna svetila tako lepo kot to noč, nikdar niso bile srebrne girlande črnih oblakov, ki jih je veter pihal čez nebo, tako razkošne kot to noč, ko je bilo treba misliti na smrt, ki bo zaprla oči za vse te lepote...

Ste že kedaj čakali smrt...? —

Začel sem zavidati domobranci, ki so odšli v smrt prevarani... —

Na mračnih predoknih je sedel stari general s svojo ženo. — Za roke se držita. Kot da se je po predolгих letih pod ogromno skladovnico dela in odgovornosti, kar je šlo čez generalova pleča, zpet zganila mladost... — Delata obračun ljubečih src. — Je tako enostavno reči: „Star sem... Opravi sem... Ni me škoda...?“ Ko pa se nezadržno oglašata tudi oni njegov osebni jaz prav v trenutku, ko na zavest trka nasilna, mučeniška smrt...? Za plačilo samopouživajoče se ljubezni..., za razdajanje samega sebe trpečemu slovenskemu občestvu... — To zmorejo samo velike duše... —

In jaz ne bom mogel nikdar slovenskemu narodu povedati resnice o njem?

Prve kresnice so se prižigale in ugašale vdiljen po bregu kot boleče želje. Resničnost pa je bila črna, gosta tema, ki je polnila najbolj nežne koticke zavesti... —

Zares, neiskreno bi bilo, tajiti grozo te noči!

In vendar sem na vse mislil, samo na to ne, da bi zbežal, čeprav je bilo to najenostavnejše od vsega... Tako enostavno kot da bi šel na sprehod...

Je Tisti, ki je vendarle nekje visoko nad vso nasilno zmešnjavo pojavov in reda Njemu odtujenega sveta postavil Svoje večne načrte, odločil, da grem skozi vse odtenke preizkušenj, ko mi je v najbolj nepredirni temi najbolj jasno svetila Njegova luč spoznanja, v katerem sem zagledal svoje naloge? —

Naslednje jutro smo bili s pospravljanjem kaj hitro gotovi. Nekaj prtljage, zaboj z dokumenti iz Rupnikovega arhiva in jestvine smo prepustili Schusterju v varstvo... Brzostrelke in municijo smo spravili v mladoles za hišo. Obdržali smo samo pištole. Svojo ljubljeno lovsko puško, ki je pred odhodom iz Ljubljane sprožila signalni strel, je general izročil v varstvo Schusterjevemu hlapcu. 2)

- 2) — Ko smo se čez dva meseca vrnili, ni bilo ne hlapca, ne puške več... Saj tudi ni bilo več mnogih stvari, ki jih je Schusterica po seznamu sprejela v varstvo...

Potlej smo sedeli na prtljagi in čakali...

Točno ob pol enajsti uri dne 9. junija 1945 so prišli po hribu navzgor *Capt. Corbett*, *Capt. Keneth*, še neki drugi stotnik in FSS-narednik *Fred Rosenbach* v letalski uniformi.

Capt. Corbett se nam je neodločno približal. Je mislil, da bodo zaregljale brzostrelke, ker je vedel, da nam je gen. *Arbuthnott* pustil orožje za obrambo...?

„Ste pripravljeni?“ je vprašal.

Tedaj je stopila k njemu generalova žena in ga odločno vprašala:

„Gospod kapitan, kam gremo?“

„V britansko taborišče...“

„Gospod kapitan, sklicujem se na Vašo oficirsko čast: kam gremo? Govorite resnico! Za Vas mora biti vendar vseeno, če nam poveste resnico... —“

Capt. Corbett je zardel in srdito odgovoril:

„Jaz se vam nisem zlagal...“

Poudaril je besedo *jaz*.

„Greste v britansko taborišče,“ je ponovil.

Potem ji je obrnil hrbet in mene vprašal, če gredo tudi ženske.

„Usoda mojega moža je moja usoda... in usoda tega otroka,“ je namesto mene odgovorila moja žena in pritegnila malega *Nikca*, ki je visokega kapitana zvedavo gledal nekje od spodaj navzgor...

Ob strani je stala sivolasa „babuška“. S hčerko — generalovo ženo *Olgo* — je že preživela rusko revolucijo. Enkrat je že požirala grenko skorjo brezdomcev. Z nerazumljivim, pootročenim pogledom je motrila svet okoli sebe.

Capt. Corbett nas je popisal.

Niko Jeločnik se je izdal za generalovega sorodnika — nečaka.

In smo šli... — —

(Sledi.)

„Štajerski bataljon“

Prva ilegala je v naših analih največkrat identificirana kot „ŠTAJERSKI BATALJON“; tako jo nazivajo komunistični pisci v svojih opisih. Kako je prišlo do tega imena?

Po prvem partizanskem napadu na četnike pri *Vodicah* je četniška skupina nekako izginila in partizani niso vedeli, kaj se je z njo zgodilo. Ta prva četniška skupina se je iz *Dobrepoljske doline* pomikala proti *Gorjancem* in številčno rastla sila počasi; zato ni čuda, da je partizani niso izsledili. Šele po prihodu prostovoljcev iz *Mirnsko-Št. Rupertske doline* je skupina v juniju 1942 narastla na nekaj nad 100 mož.

Tedaj pa je ta skupina postala zelo aktivna zlasti v akcijah proti *Italjanom*. Te akcije so bile tako drzne, da so partizani postali zelo pozorni

nanjo in se začeli spraševati, kdo so ti predrzni borci. Tedaj sta Milan Kranjc in Drago Tomažič — Cigo sklenila, da je treba igrati primerno burko s partizani, ki so se sila hitro množili na področju Gorjancev. Cigo, ki je bil Štajerec, je svetoval, naj se odred preimenuje in pred partizani predstavlja kot „kombinirana četa štajerskega bataljona“. Partizani so v resnici tedaj imeli formacijo pod tem imenom, toda ta njihova formacija je na prehodu na štajersko bila razbita od Nemcev. Ni bilo torej težko, skriti naš odred pod to krinko.

Partizanski kolovodje so začeli prihajati na obisk v naše taborišče in bili so polni hvale o naših akcijah. Prišlo je celo tako daleč, da so svetovali skupne akcije z nami. Ena od takih skupnih akcij je bila napad na italijansko posadko na Ratežu konec junija 1942.

Ta krinka pa ni trajala dolgo. Prve dni meseca julija je partizansko vodstvo imelo svoje zborovanje v Podstenicah, katerega so se udeležili tudi partizanski delegati iz Novomeškega okrožja. V glavnem partizanskem poveljstvu v Podstenicah so dokončno ugotovili, da je „štajerski bataljon“ četniški odred in izdali so dokončno povelje, da se ga takoj uniči.

To povelje je dobil Marjan Dermastja — Urban Velikonja, poveljnik V. grupe odredov. Medtem so partizani nadaljevali z umori civilnega prebivalstva. Tarča so bili predvsem oni, ki so bili osumljeni, da podpirajo nacionalno gibanje. Koncec junija so komunisti likvidirali kaplana Vinka Kastelica, Janeza Guština in Luzarja iz št. Jernejske doline.

9. in 10. julija 1942 je četniški odred pripravil širšo akcijo na italijansko kolono, ki je vozila prehrano in orožje iz Novega mesta v Stopiče. Zaradi dolgega čakanja v zasedi in sporočil, ki so jih Italjani predhodno dobili, ta akcija ni uspela, toda Italjani so s kanonado obstreljevali vse bližnje položaje okrog Poganc. 11. julija pa je prišlo do odprte borbe med partizani in četniki pri Zajčjem vrhu.

Dne 10. julija sta prišla v četniško taborišče dva partizana: Milovan Zelen — Skala in Cukajno Alojz — Djuro. Slavko je že popreje večkrat obiskal taborišče in dognal, kdo je „ŠTAJERSKI BATALJON“. Tega dne pa je prišel in sporočil poveljniku Kranjcu, da se pri Gaberjih zbira nad 400 partizanov z namenom, da napadejo naše taborišče. Istega dne je prišel v taborišče tudi komandant JVvD major Novak, ki je po sporočilu Skale izvršil javno zaprisego vsega moštva.

Naslednji dan popoldne je v taborišče prihitel kurir s sporočilom, da se je na Zajčjem vrhu zbralo veliko partizanov in da se pripravljajo na napad na naše taborišče. V naglici je komandant Milan zbral 50 borcev in jih pripravil za napad. Kapetan Vasiljevič-Iztok je ostal v taborišču in prevzel obrambo taborišča, medtem ko sta si Milan in Cigo razdelila moštvo; vsak po 25 borcev. Ti dve skupini sta vsaka iz svoje strani krenili proti Zajčjemu vrhu, da preprečijo partizanski napad na taborišče.

V streljačkem stroju smo se bližali Zajčjemu vrhu in partizani so na nas odprli ogenj. Milan je ukazal juriš in v naglici smo bili na Zajčjem vrhu, partizani pa so bežali na vse strani, čeprav so bili v silni premoči.

Bežali so proti Gaberjem, kamor jih je zasledovala Cigotova skupina. To blamažo so izrabili s tem, da se je na razdaljo začel pogovor med Milanom Kranjcem in partizanskim komandantom Ivanom Majnikom — Džemsom. V tem razgovoru je Kranjc zopet skušal uporabiti krinko „štajerskega bataljona,“ da je tako mešal štrene partizanom. Partizani so se umaknili, naše edinice pa so se vrnile v taborišče z enim ranjencem. Koliko je v tej borbi padlo partizanov ni bilo ugotovljeno.

Zajčji vrh zaznamuje drugo borbo s partizani, ki so jo zopet partizani pripravili, toda četniki spretno odbili s protinapadom. Jasno je tedaj bilo, da smo bili odkriti in da bodo partizani storili vse, da nas v kali zatro. To pa se jim seveda ni posrečilo, kajti borbena morala odreda četnikov je bila na višku. Škoda, kolika škoda je, da naš odred tedaj ni štel nekaj stotin mož, da bi tako počistili s partizanstvom v Gorjancih. Zaradi skoncentriranih partizanskih edinic in njih jasnemu namenu, da uničijo nacionalno ilegalo, in zaradi naše številčne šibkosti ni kazalo nič drugega, kot da odred krene na pohod, da tako otežkoči partizansko zasledovanje.

Borba pri Prečni:

Po borbi na Zajčjem vrhu se je odred umaknil iz področja Gorjancev preko Toplic proti Drganjemu selu in Prečni. Po našem odhodu so partizani aretirali in umorili župana Brulca iz Hrušice in še nekaj drugih zavednih ljudi v okolici. V Drganjih selih smo ponoči naleteli na partizansko zasedo, prednjo stražo, toda partizane smo zopet prevarali s štajerskim bataljonom, tako da ni prišlo tisto noč do borbe.

Na tem nočnem pohodu je eden od naših borcev, Franc Žonta, zaspal in partizani so ga naslednji dan ujeli in ga po silnem mučenju umorili. Njegovo telo so na več mestih prežagali, kot so nam kasneje izpovedali očividci, ubegli partizani.

14. julija je v naše začasno taborišče prišel partizanski kurir Viktor Hajtnik iz Novega mesta, na poti v Brezovo Reber, kjer je bilo zbranih nekaj stotin partizanov in tem je Hajtnik nesel sporočilo, kako bo potekala naslednja italijanska ofenziva. Hajtnika je patrolja spremila na pot in tedaj je Hajtnik skušal s svojo pištolo pobiti spremljajočo trojko, kar pa se mu ni posrečilo. V aktovki je imel točen opis nameravane italijanske ofenzive. (Tako zopet dokaz, kako so partizani delali roko v roki z okupatorjem).

Naslednji dan se je odred premaknil proti Češči vasi in se za tisto noč nastanil ob robu gozda nad Temenico pri Prečni. Še predno je rastala noč, je naša zaseda sporočila, da se v streljaškem stroju proti nam premika skupina okoli 50 partizanov. Pustili smo, da so napadajoči partizani prišli v bližino gozda, nakar je padlo ostro povelje „pali“. Partizani so bili iznenadeni in so se pognali v nereden beg, toda na bojišču pustili 30 mrtvih. Izvedli smo protijuriš in zasledovali napadalce. Bežeči partizani so padali, mnogi pa so utonili v Temenici; le nekaj napadalcev se je rešilo, kot smo zvedeli kasneje.

Borba pri Prečni je partizanom vlila strah v glavo. Niso nas več

tako zasledovali, pač pa so se umikali pred nami. Kakšna škoda je bila zopet, da nismo bili tedaj številčno močnejši. Odred je od Prečne krenil proti Mirni peči, naletel med potjo na Prlekovo četo in jo pognal v beg ter zaplenil nekaj bojnega materiala.

Odred je prešel v Mirnsko-št. Rupertsko dolino in tam imel borbe s partizani ter končno preko Kronova nad vas Krko. Na tem pohodu so bile stalne praske s partizani, toda pred njimi odred ni bežal, kajti partizani so bili preplašeni in nas niso zasledovali.

Ironično je tudi to, da smo naleteli na partizanske patrolje, ki so na rokavih nosile bele trakove, misleč, da se tako prikazujejo kot „bela garda“. Z drugo besedo: začeli so se krinkati pred nami.

26. julija se je končno odred utaboril v gozdu nad vasjo Krka in ostal na tem položaju skoraj tri tedne, vse do velike borbe na tem področju, dne 15. avgusta 1942. O tej borbi in kaj je sledilo, več v naslednjem poglavju.

Iz vsega tega sledi, da je krinka „štajerski bataljon“ nehala obstojati praktično z borbo pri Zajčjem vrhu. Od tu dalje je naš odred nastopal z malimi izjemami kot del JVVd in bil v neprestanih bojih s partizani. Po petnajstem avgustu pa smo postali bataljon „Legije smrti“.

Borec štajerskega bataljona.

Ob štiridesetletnici

Ko je v prvem letu sovražne okupacije naše domovine postalo jasno, da namen odpora, ki ga je napovedovala in proglašala takojmenovana „Osvobodilna Fronta“, v resnici sploh ni osvoboditev naroda izpod tujčevega jarma, ampak njegova zasužnjenost novim gospodarjem z neko, slovenskemu človeku prav tako tujo filozofijo;

ko je postalo jasno da kot žrtve tega odpora ne padajo osovraženi tujci, ampak poštene slovenski ljudje, ki so spregledali goljufivo taktiko OF in škodljivost njenih akcij za slovenski narod, ki je bil izpostavljen resnični nevarnosti dejanskega uničenja;

ko je postalo jasno, da je samozvana OF samo kulisa, za katero se skriva Komunistična partija, ki bi sicer med slovenskim narodom ne dobiila nobene resnične podpore;

in ko je postalo jasno, da se ta ista OF, pod skritim a dejanskim vodstvom Komunistične partije, za uresničenje svojih ciljev ne bo obotavljala prelivati bratske slovenske krvi,

SE JE MED SLOVENSKIMI LJUDMI ZAČEL KRISTALIZIRATI ODPOR TEJ TUJI MISELNOSTI IN ZLOČINSKIM CILJEM.

Prvi izbruh narodne volje po življenju in PROTI UNIČEVALNI OSVOBODILNI FRONTI je bil v Loškem potoku v dneh od 14. do 16. maja 1942, ko se je deset fantov uprlo komunističnemu nasilju in se

zabarikadiralo v cerkveni zvonik. Ta upor je bil neorganiziran, zato je klavrno končal v partizanskih oblubah.

Glavni borce, ki so tri dni držali odpor na Taboru (Loški potok), na pokopališču in v zvoniku, so bili sledeči:

Košmrlj Ivan, Retje št. 100, pozneje umorjen v Jelendolu;
Knaus Stanko, Hrib št. 2, bil domobranec, vrnjen in umorjen;
Lavrič Jože, Hrib št. 71, bil domobranec, vrnjen in umorjen;
Lavrič Stanko, Hrib št. 56, domobranec, vrnjen in umorjen;
Knaus Franc, Retje št. 37, domobranec, vrnjen in umorjen;
Rojc Ivan, Retje št. 121, isto kot zgoraj;
Krnec Karel, Retje št. 125, isto kot zgoraj;
Sapeta Ivan, Hrib št. 96, isto kot zgoraj;
Puhar Leopold, kaplan, Tabor št. 1;
Ruparčič Alojz, Tabor št. 2, bil domobranec, vrnjen in umorjen.

ORGANIZIRAN IN KONKRETEN IZRAZ NARODNE VOLJE PROTI KOMUNISTIČNEMU NASILJU PA JE ZGODOVINSKI DAN

17. MAJ 1942

KO JE V SVOBODNE SLOVENSKE GOZDOVE ODŠLA PRVA SKUPINA SLOVENSКИH NACIONALNIH BORCEV IN ZASTAVILA SVOJA ŽIVLJENJA ZA RESNIČNO SVOBODO IN LEPSHO BODOČNOST SLOVENSKEGA NARODA.

Seznam „PRVOBORCEV“ od 17. maja do 15. avgusta 1942.

V duhu jih gledamo pred seboj, postrojene kot tistega pomladanskega dne, ko so odšli v zgodovino:

Milan Kranjc
Dobriboje Vasiljevič
Drago Tomažič
Josip Lesjak
Franc Mihelič
Gabrijel Capuder
France Kremžar

Dušan Mentovič
Jože Jakoš
Polde Selan
Lojze Dežman
Jaroslav Novak
Franc Nedoh...

vsi — padli za domovino

Marjan Lavrič...

umrl v tujini

Ivan Korošec

France Grum

Štefan Kodelič, ki z nami in med nami nadaljuje delo, započeto 17. maja 1942.

Njihovemu zgledu in klicu so še isto poletje sledile desetine novih borcev, katere je gnala ideja svobode in narodne zavesti:

Dobrepoljska skupina (4 moške)

Kadunc Franc
Gale Ivan

Cirič Avgust
Brodnik Franc

Št. Rupert—Mirna, prva skupina... 13. junija 1942

Leskovec Virgil,
Jakoš Marko,
Lamovšek Alfonz,
Slapšek Jože,
Hočevar Anton,
Cimerman Polde,
štepec Jože,
Bec Franc,
Smole Alfonz,
Tratar Stanko,
Gornik Ludvik,
Pižmoht Sikst,
Lah Polde,
Grm Jože,
Skol Janez,
Kirn Slavko,
Kotar Lado,
Kolenc Tone,
Rugelj Franc.

Pavlič Marjan,
Jakoš jože,
Lamovšek Stane,
Jakoš Tonček,
Žonta Franc,
Bunderšek Jože,
Lap Alfonz,
Zadnik Roman,
Butala Feliks,
Smole Feliks,
Hočevar Jože,
Mole Darko,
Pižmoht Kvirin,
Kaferle Jože,
Skol Anton,
Kosem Stanko,
Kotar Jože,
Kolenc Jože,
Zakrajšek Franc,

Št. Rupert—Mirna, druga skupina

Mikec Anton,
Sladič Anton,
Uhan Rozalija,
Usaj Evgen.

Bartolj Jože,
Sladič Jože,
Uhan Franc,
Primožič Ivanka,

Skupina Veliki Škrjanci (13 mož)

Jarc Franc,
Gnidovec Anton,
Zupančič Franc,
Pirnat Alojz,
Mavec Lojze,
Mavec Jože,

Šinkar Anton, kurat
Jarc Avgust,
Zupančič Lojze,
Zupančič Karel,
Povše Jože,
Mavec Anton,
Mavec Franc,

Skupina iz Stopič... junij 1942

Pintar Valentin,
Furlan Drago,
Henigman Viktor,
Božič Jože,
Kastelic Jože.

Murn Franc,
Rukše Jože,
Golobič Jože,
Golob Franc,
Prkopec ?

Razni

Brulc Alojz,
Vidmar Rudolf,
Stanovnik Jože.

Dr. Rihar Bernarda,
Dobnik Franc,
Črne Franc,

Skupina iz Ljubljane

Vrtovec Marjan,
Makovec Alojz,
Rupar Ludvik.

Kosanović Peter,
Esapović Nikola
Okoren Janez,
Vrtovec Bogdan,

Manjkajo v seznanih:

Vovk Stane — Marko,
Jovo?
Slanc Rado,
Karanović Marko,
Zelen Slavko,
Strnad Jože,
Lojk Jože,
Milovanović Mladen,
Strupeh
Debeljak Janko,
Babič Lojze,
Stamenković Miroljub,
Bajc Viktor,
Edo Peršič,
Novak Karel.

Kavčič Lado
Golob Jernej (št. Rupert),
Bartolj Anton,
Muhič Jože,
Bartolj Anton (Stopiče),
Kordiš Karel (Ljubljana),
Gorenc Franc (št. Rupert),
Golob Jože,
Kordan Tone,
Golob Leopold (Mirna),
Urbančič Lojze,
Urbančič Franc,
Gracar Stanko,
Wolbang Marjan,
Rudolf ? (živi v USA)

Od teh jih je v boju padlo 40, vrnjenih in pobitih je bilo 41, v tujini je do zdaj umrlo 11, živih pa je ostalo 20.

Zgled teh mladih idealistov je poklical na okope proti komunistični sužnosti približno 7.500 vaških stražarjev samo v Ljubljanski pokrajini, ki so utrdili 99 postojank.

Ko je partizanska vojska ob laškem razpadu v zavezništvo z okupatorjem in njegovim orožjem javno dokazala, da se ne bori za osvoboditev naroda, ampak da ji gre samo za oblast, se je slovenski narod združil v slovenskem DOMOBRANSTVU, ki ni bilo nikdar premagano v boju... uničeno je bilo po zločinski in lažni politiki mednarodnega komunizma in po slepoti zapada. Brez ozira na to je naš mali narod že pred 40-timi leti pokazal pot, katero svet šele danes spoznava kot edino pravo pot iz teme in zablod.

SLAVA SLOVENSKIM JUNAKOM!

Spomenik žrtvam Jalte

V TABORU (11-12/1980 in 1-2/1981) smo prinesli pismo odbora za spomenik žrtvam Jalte, poslano članu Narodnega odbora dr. Petru Urbancu, in pismo našega zveznega predsednika inž. Franceta Gruma, v katerem je pojasnil naše stališče z ozirom na nameravano postavitve spomenika. Sedaj spomenik že stoji in našim bralcem prinašamo izvlečke člankov, ki jih je ob tej priložnosti prinesel angleški tisk. — Op. ured.

Ob odkritju spomenika je londonski SUNDAY TELEGRAPH dne 7. februarja 1982 pod značilnim naslovom **Spokorni kamen*** prinesel:

London bo imel vodomet v spomin na žrtve Jalte, na one stotine tisočev sovjetskih državljanov, ki so bili po koncu 2. svetovne vojne nasilno vrnjeni v Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo, kjer so bili postreljeni ali drugače pokončani.

(Stoji na travnatem trikotniku nasproti glavnega vhoda v Viktorijin in Albertov muzej in je sicer preprosta, pa kljub temu močno duhovita vodometna skulptura, ki si jo je v kamnu zamislila Angela Conner.

Novejši knjigi Lorda Bethella in grofa Nikolaja Tolstoj sta razkrili sramotno vlogo, ki jo je v izvajanju krutega in krivičnega dogovora v Jalti odigralo naše zunanje ministrstvo.

Kljub temu pa je v majhnem odboru za postavitve spomenika tudi Sir Nicolas Cheetham, ki je bil do leta 1968 naš ambasador v Mehiki.

Ceprav je leta 1945 delal v zunanjem ministrstvu, o nasilni vrnitvi ni zvedel ničesar. Toda, ko je bil naslednje leto dodeljen zavezniški komisiji za Avstrijo, se je tam srečal z britanskimi oficirji, ki so se zgražali nad postopkom, kakršnega jim je bilo ukazano izvajati.

Isti SUNDAY TELEGRAPH je po odkritju spomenika v svoji številki 1091 z dne 7. marca 1982 v članku **Solze in bridkost ob spominu na žrtve jaltskega zločina**, ki ga je podpisal Charles Laurence, med mnogim drugim prinesel tudi sledeče:

Napis na spomeniku se glasi: Ta spomenik so tukaj postavili člani parlamenta vseh strank in drugi v spomin na tisoče nedolžnih mož, žena in otrok iz Sovjetske zveze in drugih dežel Vzhodne Evrope, ki so po izročitvi ob koncu druge svetovne vojne v roke komunističnim vladavinam bili zaprti in pobiti.

Spomenik je stal 20.000 funtov, ki so bili zbrani na po-

* Na sramotni (spokorni) steber so v starih časih vezali zlikovce. Na Slovenskem je poznan tudi kot — pranger. — Op. ured.

ziv odbora pod vodstvom konservativnega poslanca za Essex South East Sira Bernarda Brainea. Sir Bernard je začel pozivati, ko so leta 1974 v knjigi Lorda Bethella „Poslednja skrivnost“ prišle na dan podrobnosti o vračanju teh ljudi.

Sir Bernard je včeraj izjavil: „To je bil strahoten zločin! Ne morem najti za to druge besede. — Bil je izvršen s silo in prevaro, brez sledu usmiljenja do teh žrtev, ki so se prostovoljno zatele k zahodnim zaveznikom v veri, da bodo pri njih našle zatočišče. Verujem, da je naša čast zahtevala postavitev tega spomenika v znamenje zadoščenja.“

Po ocenitvah je bilo 2.000.000 ljudi žrtev repatriacije, kakršna je bila dogovorjena s Stalinom na konferenci v Jalti. Vključeni so Rusi, Jugoslovani, Ukrajinci in drugi prebivalci Vzhodne Evrope, ki so jih po večini polovili nacisti in iz njih naredili suženjske delavce.

Vključenih pa je tudi 50.000 kozakov in drugih, ki so se borili ob strani Hitlerja v upanju, da bodo odrešili Rusijo komunizma; toda za večino velja, da so bili nedolžne žrtve vojne.

Organizatorji so včeraj potrdili, da je posegla vmes sama gospa Thatcher, ko je zunanje ministrstvo poskušalo preprečiti postavitev spomenika.

V. P.

Napokane iluzije slovenskih političnih emigrantov

Pod tem naslovom je ljubljanska revija „7D“ objavila 36 strani obsegajoč feljton nekega Andreja Dornika o življenju in delu slovenske politične emigracije.

Ker skuša avtor podati celovito podobo emigrantskih skupnosti na vseh kontinentih in ker se dotika vseh mogočih organizacij in osebnosti, se bomo ustavili samo pri stvareh, ki se nanašajo na našo organizacijo, v prepričanju, da bodo tudi vsi ostali posamezniki in organizacije odgovorili na avtorjeve navedbe.

Najprej nekaj splošnih ugotovitev.

Avtor ob koncu navaja trditev zgodovinarja Metoda Mikuža, da „se preveč ukvarjamo z opisovanjem peščice izdajalcev, namesto z zgodovino stotisočev partizanskih borcev in aktivistov Osvobodilne fronte...“ ter se pri tem seveda udari po zobeh: s svojim feljtonom namreč sam dokazuje, da je opisovanje „peščice zločincev“ za slovensko javnost danes najbrž pravtako, ali pa še bolj zanimivo, kot opisovanje legendarnih partizanov, katerih

junaštva morajo slovenskim ljudem po 40 letih najbrž že pri ušesih siliti na dan.

Feljton je nadalje tako poln netočnosti, površnih presoj, da se je treba upravičeno vprašati, če ne gre za namerno potvorbo dejstev, da bi politično emigracijo zaslepili in zavedli v prepričanje, da so doma o njenem delu res tako površno in netočno obveščeni.

Začne se že pri fotografijah: prva naj bi prikazovala domobrance med prisego „nacizmu in Hitlerju“ na ljubljanskem stadionu. V resnici vidimo na njej skupino ljubljanske policije. V enajstem nadaljevanju je objavljena slika škofa Rožmana „v ilegali na Koroškem“. V resnici sta na sliki pater Odilo (v civilni obleki) in inž. Remec, član takratnega Narodnega odbora. V zadnjem 17. nadaljevanju pa vidimo, kako č. g. Kozina obhaja pri spominski maši na Slovenski Pristavi — v Argentini.

To so samo prve, najbolj vpadljive pomanjkljivosti; druge se pokažejo pri podrobnem prebiranju teksta, ki se odlikuje po iztrganih in ponekod niti ne povezanih citatih, zgrešenih hipotezah in tu in tam naravnost smešnih napakah, pa po osnovnih površnostih, kot na primer tista, ki kaže da avtor niti ne ve, kako in kdaj se uporabljajo kratice „op. cit.“

Avtor predvsem navaja, čemu se je lotil tega pisanja. Po njegovem mnenju je slovenski javnosti sicer poznana „anatomija terorizma“, ne pa tudi njegovo „ideološko ozadje“. In potem pravi: „V tem mrtvem kotu je je tudi slovenska politična emigracija, najnižja plast okamenin naše zgodovine razrednih bojov in zgoščenost precej širše družbene patologije proti napredku socialističnega samoupravljanja. Ne glede na sedanjo obrobnost pomena slovenskih emigrantov, vendarle niso samo samosvoj in jalov zgodovinski tok, agonija reakcionarnih iluzij, ampak dejavna, četudi majhna protirevolucionarna skupina rojakov na tujem.“

Zato se mu ne zdi odveč, nanizati nekaj podatkov o „današnji usodi protagonistov bratomorne vojne“, čeprav poudarja, da gre le za „nanizanko različnih in večplastnih zgodb“ in ne za „celostno analizo politične emigracije“. Tega načela se bomo zato držali tudi mi in bomo sproti odgovarjali na to nanizanko „različnih in večplastnih neumnosti“, ne da bi se spuščali v neko celostno „analizo“ feljtona.

Našo organizacijo omenja avtor obenem z Vestnikovo, čeprav bi najbrž lahko rekli, da mu je Tabor nekoliko večji trn v peti. Predstavi nas s citatom iz lanske majske-junijske številke revije Tabor in se vprašuje: kdo so avtorji tega „nabreklega in arhaičnega besedila“. Citira namreč naš uvodnik, ki se nanaša na vetrinjske žrtve. Uvodniki take vrste so vselej nekoliko „nabrekli“, za kar ne manjka dokazov v današnjih slovenskih publikacijah in časopisih, ki so se zlasti v času umiranja in smrti Tita dobesedno cedili od te nabreklosti, da je bilo človeku nerodno, kakšno sodbo si bo vendar bodočnost ustvarjala ob presojanju te infantilne, hlapčevske gostobesednosti. Da je morda naš jezik tu in tam nekoliko „arhaičen“, o tem se ne izplača prerekati, ker je jasno, da se tridesetletna odsotnost pozna in da nam, ki ves ta čas živimo izven doma, pač ni mogoče sproti dojemati vseh nians jezika,

za katerega vemo, da se pač vselej razvija in živi, tako kot narod, ki ga govori.

Potem sledi nekak pregled celotnega razvoja dogodkov v domovini med zadnjo vojno in revolucijo ter se zaključi z ugotovitvijo:

„Večina vrnjenih domobrancev je bila po obsodbah pred naglimi vojaškimi sodišči justificirana, razen mladoletnikov, tistih, ki so lahko dokazali, da med vojno niso imeli krvavih rok, in tistih, ki so jih zadnje dni prisilno mobilizirali. Kolikor lahko verjamemo nepopolnim podatkom iz Bele knjige slovenskega protikomunističnega upora, je bilo tedaj ubitih približno 7.000 domobrancev, slovenskih fašistov. Menda ni treba posebej dokazovati razpoloženja milijonskega naroda, ki se je štiri leta boril za obstanek, proti odpadnikom iz lastnih vrst. Tudi odpadnikom in domačim fašistom po drugih državah Evrope se ni godilo nič bolje, čeprav mnogi med njimi niso tako odkrito in sramotno prisegli Hitlerju kot domobranci. Uničenje domobrancev ni bilo samo revolucionarno nasilje, ampak predvsem obrambno nasilje naroda, ki se je moral zavarovati pred bodočimi zlobnimi nakanami teh sil...“

Ta citat si seveda moramo podrobneje ogledati. Predvsem: kje so poslovala tista „nagla sodišča“ in kako nagla so morala biti, da so v šestih tednih opravila s tako množico „zločincev“? Mi, ki smo v tujini, ljudje doma in vsi nepristranski opazovalci razvoja v Sloveniji in Jugoslaviji bodo reviji „7D“ in pristojnim oblastem neskončno hvaležni, če bodo objavile zapiske teh „naglih sodišč“ in navedle: obtožnico, imena sodnikov in imena zagovornikov.

Ker so torej ta „nagla sodišča“ ugotovila, da so določeni domobranci mladoletniki, da nekateri med njimi nimajo „krvavih rok“ in da so bili nekateri izmed njih mobilizirani v zadnjih dneh, in potem, da so bili vsi ti izpuščeni na svobodo, bi bili pravtako zelo hvaležni za seznam teh takratnih mladoletnikov, nedolžnikov in prisilnih mobilizirancev; saj je vendar sodišče kljub svoji „naglici“ moralo voditi nek zapisnik o teh ljudeh.

Po „nepopolnih podatkih Bele knjige“ naj bi bilo takrat ubitih približno 7 tisoč domobrancev. Če avtorju že spodleti, da prizna, da so ti podatki še vedno nepopolni, potem bi moral v interesu resnice in točnosti in lastne verodostojnosti zapisati, da stoji v Beli knjigi na strani 210 jasno zapisana opomba zgodovinskega referata ZDSPB Tabor, ki opozarja na to, da seznam ni popoln in da morda nikdar ne bo in da je popolnoma razumljivo in človeško opravičljivo, da so med imena vrnjenih domobrancev vpisana tudi imena nekaterih, ki so tragedijo morda preživeli, pa nam njihova usoda ni bila poznana v času, ko smo pripravljali Belo knjigo. Številka 7 tisoč je torej veliko prenizka; tudi zato, ker je avtor pozabil, ali pa sploh ni vedel, da je bilo dve leti za Belo knjigo objavljeno Dopolnilo, v katerem je navedenih še skoraj tisoč novih imen in popravljene nekatere napake.

Bela knjiga sama je rezultat akcije za zbiranje podatkov za Matico

mrtvih. Ta je izšla v štirih zvezkih in naj bi med ljudmi vzbudila spomine na še nezapisane žrtve, nakar bi bilo vse objavljeno v Beli knjigi. To je bilo tudi izvedeno, čeprav med urejanjem seznamov na žalost ni bila takoj ustvarjena tudi glavna kartoteka, ki bi omogočila kontrolo vpisanih ljudi. To je zdaj izvršeno in ko bo izšla nova izdaja Bele knjige, upamo, da bodo iz nje odpravljene pretekle napake (vse najbrž tudi to pot ne), da bo število vrnjenih domobrancev mnogo bližje dejanskemu številu poklanih in tudi, da bo Andrej Dornik v reviji „7D“ (če bo še izhajala), ali v neki drugi slovenski publikaciji objavil novo številko vrnjenih domobrancev.

Avtor govori o razpoloženju milijonskega naroda proti „peščici izdajalcev“. Vzemimo, da je imel slovenski narod leta 1945 en milijon in 750 tisoč članov. To bi pomenilo, da so partizanska „nagla sodišča“ v šestih tednih opravila s približno pol odstotka celotnega slovenskega prebivalstva! Toda ta analogija v resnici še ni pravilna. Večina domobrancev je namreč izhajala iz prebivalstva takomenovane Ljubljanske pokrajine. Tam je med okupacijo živelo okrog 300.000 ljudi. Če postavimo številko poklanih domobrancev in tistih civilistov, ki so v dnevih po „osvoboditvi“ skrivnostno izginili, nad 12.000, potem to pomeni, da je tista „naglica“ pobrala 4 odstotke ljudi iz Ljubljanske pokrajine! Zamislimo si zdaj današnjo Ljubljano in recimo, da ima 150.000 prebivalcev. Partizanska likvidacija v obsegu maja 1945 bi torej pomenila 8 odstotkov današnje Ljubljane! In še bolj grafična nam ta primerjava postane, če pomislimo na resnično (in upravičeno!) žalost, ki je zajela Ljubljano, ko je pri letalski nesreči na Korziki izgubilo življenje 180 Ljubljančanov. Sto osemdeset!

Komur tudi ta primerjava ne vzbudi vesti, naj pomisli, da bi morali Francozi z isto „naglico“ pokončati dva milijona in pol svojih ljudi, Amerika pa polnih 8 milijonov!

Jasno je torej, da je bila likvidacija takega števila ljudi VNEBOVPIJOČ ZLOČIN BREZ OZIRA NA TO, KAKŠNA „SODIŠČA“ SO JO UKAZALA IN IZ KAKŠNEGA RAZLOGA!

V drugem nadaljevanju (stvar je izhajala od oktobra 81 do februarja 82), navaja avtor nastanek naše organizacije in pri tem stvari tako zameša, da bi ne imelo nobenega smisla, razmotati to štreno. Vso literaturo, objavljeno zunaj domovine, pripisuje enemu samemu viru, delovanje naše organizacije pa skuša pripisati bolj „sedanji ameriški politični klimi“, kot pa našim lastnim nagibom.

Posebej ga moti „dvoličnost“ naše resnice, „tako v besedi, kot v miselni obliki“ in pri tem navaja izjavo, ki jo je dal naš Glavni odbor ob smrti „tovariša Tita“. Po eni strani prepuščamo Titova dela „božji sodbi“, dela domobrancev pa že zdaj proglašamo za „junaška“ in ne čakamo na božjo pravičnost. Zdi se nam, da je hotel Glavni odbor s svojo izjavo nakazati predvsem, da se iz pietete do mrtvega ČLOVEKA ne bo spuščal v histerično obsojanje njegovih del, četudi so mu znana do potankosti in ima o njih čisto dognano mnenje. Izjava za to poziva zdomske Slovence, naj v teh

dneh, to je v dneh med Titovo smrtjo in pokopom, pogumno izpovedujejo RESNICO, kot jo oni vedo o tem človeku. Sodbo si bo svet že sam ustvaril.

Tu smo potem priče ene najsrამotnejših navedb tega feljtona, čeprav obstaja trohica možnosti, da jo je avtor zapisal iz enostavne in resnične ignorance. Piše namreč: „Tudi v nekrologu, denimo, za nekim Meršolom ni omenjeno nobeno čakanje na božjo sodbo, pač pa se nizajo domobranske sodbe o njegovih nedelih.“

Osebnost dr. Valentina Meršola, nekdanjega briljantnega primarija ljubljanske klinike za nalezljive bolezni, človeka z neoporečno slovensko in JUGOSLOVANSKO legitimacijo, človeka, ki je v tistih strašnih dneh rešil, kar se je rešiti dalo, in potem vsa leta življenja v begunstvu delil z nami isto usodo in skrbel za zdravje ljudi, ki jim je nekoč rešil življenje, je za nas tako vzvišena, nad vsakim blatenjem in poniževanjem, da pozivamo revijo „7D“ in avtorja tega nesrečnega feljtona, naj objavita iz arhivov slovenske OZNE vse gradivo o „nedelih“ tega človeka! Sramotiti in obtoževati ljudi, ki so proti vam nastopali z orožjem je eno, sramotiti in blatiti človeka, ki je delal in skrbel samo za dobrobit svojega bližnjega, pa naj je bil to ameriški letalec, ljubljanski študent ali ranjeni domobranec, je pa podlost, ki jo v resnici lahko opraviči samo popolna ignoranca.

Feljton potem navaja, da je v Taboru ZDSPB, včlanjenih 32 vojnih zločincev. To pa je peklenska mahinacija, ki ima najbrž namen, razbiti našo edinost in organizacijo samo. Glavnemu odboru bo najbrž težko preprečiti prepir med našim članstvom o tem, kdo je na tej listi „slavnih mož“. Dokler smo govorili o dveh ali treh, smo več ali manj vedeli, kdo so, zdaj, ko se odpira panorama 32 bo pa nevoščljivost najbrž prekipela... obetajo se nam hudi časi.

No, pustimo to neumnost! Med nami naj bi bili po navedbi avtorja „člani narodne vlade, kapetani Slovenske legije, poveljniki vaških straž, četni komandirji Legije smrti, raztrganci in sodelavci Gestapa, policijski ovaduhi, člani zloglasne Glavačeve skupine, na vetrinjskem polju imenovani stotniki domobrancev, komandanti posadke na Urhu, načelniki protikomunističnih akcijskih odborov, dezertjerji iz partizanskih odredov in povojni Križarji. Svet obveščajo z izjavami, ki jih objavljajo v nekaj sto izvodih drobne revije v slovenščini.“

Pri opisovanju organizacijske strukture naše organizacije se prikoplje avtor do ene redkih točnih ugotovitev, da so namreč krajevna društva v glavnem samostojna „v parlamentarističnem odnosu do Glavnega odbora“.

Potem se dotakne vprašanja mladine in nekam škodoželjno zapiše, da je prav za prav ni. Zakaj je ni? Ali je res ni? V organizaciji sami je res ni, v glavnem tudi za to, ker je nikdar nismo skušali vezati nanjo. Organizacija je združenje borcev, ne borcev in njihovih sinov. Ima torej čisto določen, omejen delokrog, pa tudi omejen časovni obseg. Ko bo borcev zmanjkalo, bo zmanjkalo tudi organizacije. Prepričani pa smo, da smo svojim sinovom in mladini naših zdomskih naselbin PREPRIČLJIVO DOKAZALI NE LE UPRAVIČENOST NAŠEGA MEDVOJNEGA STALIŠČA, TEMVEČ TUDI

PRAVO PODOBO KOMUNISTIČNEGA SISTEMA, KI JE BIL VSILJEN NAŠEMU NARODU Z NAJVEČJIM TERORJEM V NJEGOVI ZGODOVINI. IZ TEGA PREPRIČANJA PA NAM RASTE TUDI ZAVEST, DA BODO NAŠI SINOVI — ČEPRAV V DRUGAČNIH ORGANIZACIJSKIH STRUKTURAH — ŠE VNAPREJ SLUŽILI ISTI STVARI, TO JE STVARI RESNIČNE, NEPOBARVANE SVOBODE SLOVENSKEGA NARODA. Iz dejstva torej, da bodo nekega dne ugasnile sedanje organizacije protikomunističnih borcev, naj si nihče v domovini, ki trobi v komunistični rog, ne dela utvar, da bo s tem potihnil glas, ki zahteva zadoščenje za zagrešene zločine in za strahotni pokol, ki so ga „viteški“ partizani Komunistične partije zagrešili nad zvezanimi domobranci v Kočevskem Rogu in drugod, maja in junija 1945.

Sledi potem spet nova neumnost: „V Glavnem odboru ZDSPB TABOR sta se izoblikovali dve skupini, ki se med seboj prerivata za prva mesta v vodstvu. Znotraj organizacije se pogosto pojavljajo nasprotja med Gorenjci in Primorci, bivšim poveljniškim kadrom, ki se je na Koroško pripeljal, in „navadnimi“ domobranci, ki so za njimi peščili, med pripadniki gornjih srednjih slojev in deklasiranega delavstva“. — Kdo jim je to neumnost natvezil, bi bilo zanimivo izvedeti...

V nekakšnem zaključku o delovanju naše organizacije pravi avtor tudi naslednje:

„Njihova akcijska in praktična brezizhodnost je polna nesmislov, česar se tudi sami zavedajo. Ostajajo bolj ali manj rezerva v nakanah svetovne reakcije, sicer pa se vedno znova usmerjajo v lastno „prihodnost“. Odtod tudi poziv: Prijatelj, soborec, da ne boš na stara leta ostal sam, sodeluj pri Taboru!“

Res je, da se v začetku svojega odpora proti komunističnemu terorju v domovini nismo dodobra zavedali, da ne gre za nek lokalni obračun, katerega rezultat bo veljaven samo za naše najožje, slovensko območje. Res je, da smo se z zavestno odločitvijo proti komunizmu vključili v prizadevanja, ki so se takrat sicer šele porajala, ki pa so danes zaobsegla ves svet in so torej del gigantskega spopada dveh konceptov, dveh ideologij. V tem je tudi odgovor, zakaj lahko vztrajamo še 40 let po začetku svoje akcije, zakaj nas ni odnesel veter časa in zakaj bodo nekoč tudi naša prizadevanja priznana kot prvi streli v vojni za resnično svobodo vsega človeškega rodu. Res pa je tudi, da se teh dejstev zavedajo tudi ljudje, ki so se s krvjo in zločini dokopali našemu narodu na vrat: če to ne drži, čemú so se leta 1948, ko jih je „velika Rusija“ nagnala, obrnili na pomoč na gnili, kapitalistični zahod in čemú še danes prihajajo tja s praznimi žepi in s klobuki v rokah in prosjačijo za nova posojila; da o stotisočih, ki so morali zapustiti ta toliko opevani slovenski in jugoslovanski socialistični, „samoupravni“ paradiž in se podati v tujino s trebuhom za kruhom, niti ne govorimo.

Avtor nas potem skuša nekako povezati z „Organizacijo slovenskih protikomunistov“, ki naj bi delovala v Evropi. To naj bi bilo združenje „nekaj postopačev oziroma lumpenproletarcev v ZR Nemčiji, na švedskem

in Sloveniji, med njimi tudi nekaj bivših domobrancev pustolovskih nag-njenj“. Organizacijske vezi pa naj bi se „stekale v skupino okrog sedanjega glavnega odbora TABORA ZDSPB.“ Mislim, da lahko mirne duše zapišemo, da TABOR kot tak nima izven obeh Amerik nobenih podružnic in da večina članov Glavnega odbora, nič ne ve o kakšni evropski „Organizaciji slovenskih protikomunistov.“ (Pred leti, ob samem nastanku naše organizacije so nas podobno hoteli povezati s takoimenovano „Topliško skupino“ in so temu natančneje nasledili celo nekateri Slovenci v zdomstvu. V resnici imamo v arhivu pismo Janeza Topliškega, ki se iz nas norčuje, da smo strahopetci, ker smo zavrnili njegov poziv, naj mu pošljemo denarno in materialno pomoč. Toplišek sam je bil seveda spretno instaliran provokater.)

Avtorja moti tudi naše — in ne samo naše — stališče v vprašanju zastav, ki naj bi bile izobešene na slovenskih odrih tudi kadar nastopajo skupine iz domovine. To-le, upajmo naj bi bilo naše stališče: ne moremo zanikati dejstva, da je komunistični režim nekdanji slovenski — in jugoslovanski — zastavi dodal še svojo rdečo zvezdo. Nam predstavlja ta zvezda krvavi simbol komunističnega terorja in jo zato odklanjamo. Če pa je Jugoslavija, takšna kakršna je danes, priznana na mednarodnih forumih, je s tem pravtako priznana njena zastava. Ta zastava ima zato vso pravico, viseti na jugoslovanskih diplomatskih predstavništvih kjerkoli v svetu.

Slovenske dvorane, slovenski domovi v svetu pa niso del uradnega jugoslovanskega teritorija v istem smislu kot so to ambasade, itd. Ti domovi so bili po večini tudi ustvarjeni z žulji, ki se ne strinjajo z današnjim režimom v Sloveniji in Jugoslaviji. Ti domovi se po večini tudi imenujejo NARODNI domovi, zato naj v njih stoji na odrih samo slovenska NARODNA zastava, brez režimskega simbola rdeče zvezde. Ko je tako pred leti tista ženska, ki je spremljala menda Slovenski oktet, na nekem slovenskem NARODNEM odru v Ameriki izjavila, da pred „tako“ zastavo njihovi ljudje ne bodo nastopali, je žalila ne le čustva navzočih rojakov, temveč tudi ves slovenski narod; saj je bila ta zastava, belo-modra-rdeča, njegov simbol veliko poprej, predno so nanjo vžgali še rdeče znamenje mednarodnega komunizma, in bo — tako smo prepričani — nekoč v bodočnosti spet edini simbol slovenstva. Po drugi strani pa se pri tem postavlja tudi vprašanje čisto navadne oblike: gost se v hiši, kamor je povabljen, obnaša tako, kot od njega pričakuje gostitelj. Partijski priganjači lahko terorizirajo slovenske ljudi v domovini, v svobodnem svetu jih pa ne bodo; najmanj še z neko neotesanostjo in oholostjo.

Nekaj podobnega bi mogli zapisati o slovenskem grbu, ob katerega se avtor pravtako spotakne, prvič, ko objavlja fotografijo odra v cleveland-skem Narodnem domu na Holmes Avenue, kjer je bila postavljena slika generala Rupnika, obenem s slovenskim grbom, kakršen je bil v veljavi med obema vojnama, in drugič, ko ga isti grb zbode, ker je vklesan v oltar Slovenske kapele v Narodnem svetišču v Washingtonu.

Pri že omenjeni clevelandski fotografiji govori o „slovenskem grbu, ki si ga je izmislila emigracija na osnovi ščita Celjskih grofov“. O tem grbu

je naš list že obširno pisal pred nekaj leti in tega ne bomo ponavljali. Avtor članka pa samo dokazuje svojo popolno nepoučenost v tem vprašanju, kar seveda meče čudno luč tudi na vse drugo njegovo „raziskovanje“ in po svoje odgovarja na vprašanje, kako je bilo mogoče spraviti skupaj tako sračje gnezdo, kakršnega predstavlja ta feljton v reviji „7D“.

In ko smo že pri fotografijah, bi kazalo zapisati, da nas presenečajo tudi netočnosti pri njihovi razlagi, saj med nami nekaj OZNINIH agentov z vso skrbjo in navdušenjem obiskuje naše prireditve in „pritiska“ levo in desno in tako zalaga ljubljanski policijski arhiv. Kaže pa, da so ti agenti pri navajanju podatkov površni.

Podroben odgovor na vse ostale navedbe tega pamfleta bi bil preobširen za naš list; zlasti še, ker bodo nanj odgovorili gotovo tudi drugi listi in posamezniki. Naj navedemo le, da se avtor ustavlja še ob takoimenovanem Narodnem odboru za Slovenijo, ob Erlichovi in Žebotovi Straži, posmehljivo piše o tržaškem žurnalistu Francu Jezi, o Tinetu Debeljaku, argentinski Kulturni akciji, o liberalcih Ljubu Sircu in Petru Urbancu, o Ljenku Urbančiču, o ljudeh, ki delujejo ob evropskem „Slovenskem glasu“; nekako posmehljivo pa tudi piše o raznih slovenskih „raziskovalcih“, ki „službeno“ raziskujejo Jugoslavijo, hodijo tja na uradne obiske in, kot namiguje avtor, prikrivajo, da v resnici delajo za razne „protisovjetske institute“.

V zaključnih poglavjih pa se dotika tudi čisto resnega vprašanja, kakšen je učinek in vpliv politične emigracije v tujem svetu in kako vpliva ali skuša vplivati na razvoj doma. O tem pa bomo morda še pisali, vkolikor ne bo tega poglavja obdelal kdo drug v zdovski skupnosti.

Dimitrij O. Jeruc

Preprost sonet

Dan je jesenski, deževen, meglen.
Kam naj bi hodil? Ostajam doma,
misli le romajo, žalost srca,
daleč po svetu, kjer smeh je meden.

Moram popraviti, bil je meden —
— Kruhek, pogača in zarja neba,
vesna cvetoča je z juga prišla;
rod je bil krepak, ponosen, jeklen.

Žreci prišli so, demoni pijani,
ples se začel je in vihra krvava,
satanski vrisk in nedolžni poklani.

Mitingi, puhlice, besa poplava,
kose so brusili, srd, partizani,
glave so padale, glave, ne trava!

SLOVENSKI JAVNOSTI

Mariborska revija 7D je preteklo zimo v nadaljevanjih objavljala dolg feljton, v katerem obravnava nastanek in razvoj slovenskega protikomunističnega odpora ter o končni usodi Slovenskega domobranstva. — Takole piše:

„Večina vrnjenih domobrancev je bila po obsodbah pred naglimi vojaškimi sodišči justificirana, razen mladoletnikov; tistih, ki so lahko dokazali, da med vojno niso imeli krvavih rok; in tistih, ki so jih zadnje dni prisilno mobilizirali. Kolikor lahko verjamemo nepopolnim podatkom iz Bele knjige slovenskega protikomunističnega upora, je bilo tedaj ubitih približno 7000 domobrancev, slovenskih fašistov...“

Tabor ZDSPB je pred več kot desetimi leti izdal Belo knjigo in nato še DOPOLNILO Bele knjige (tega revija 7D zamolčuje, ali ga ne pozna) ter v teh seznamih navedel večino imen vrnjenih domobrancev. Toda ti seznamami so še vedno nepopolni, posebno gorenjskih veliko manjka.

Da se to popravi, pozivamo vso slovensko javnost v svetu, da še enkrat poseže v svoj spomin in nam sporoči imena vrnjenih domobrancev in četnikov, za katere ve, da jih v dosedanjih seznamih še ni, ali za katere ne ve, če so vključeni, da bo tako mogoče pripraviti novo izdajo Bele knjige z izpopolnjenimi in popravljenimi podatki.

V prvih dneh begunstva je bil v Avstriji napisan v treh izvodih verjetno najpopolnejši seznam vrnjenih domobrancev. Ena teh kopij je menda v Argentini. Zgodovinskemu odseku Tabora se doslej še ni posrečilo izslediti tega seznama. Zato pozivamo in prosimo vse, ki vedo, kje je vsaj eden od teh izvodov, da nam sporoče, ali nam ga pošljejo v pogled in izpopolnitev Bele knjige. Če pa ima kdorkoli, ki za te seznane ve, kakršnekele pomisleke proti temu, da bi bili objavljeni v tej knjigi ga prosimo in pozivamo, da poskrbi, da bodo objavljeni v katerikoli drugi zdomski publikaciji. Naš edini namen je, dobiti čim popolnejši seznam vrnjenih domobrancev in četnikov, ter tako pred svetom in domovino prikazati obseg in strahoto zločina, ki ga je Komunistična partija zagrešila nad slovenskim narodom. To je navsezadnje važno tudi za-to, ker režim po tem velikem zločinu trdi, da tega ne moremo dokazati, ker nimamo imen.

Prav tako prosimo in pozivamo vse naše ljudi v zdomstvu, da nam sporoče imena domobrancev, ki so bili ob vrnitvi mladoletni in kljub temu pomorjeni. Tudi teh je precej. Potrebna so nam polna imena, datum in kraj rojstva.

Čas se izteka, imena in dogodki tonejo v pozabo. Ne dopustimo, da bi komunisti z našimi lastnimi, nepopolnimi seznamami omalovaževali in skrunili žrtev naših najboljših bratov in sestra!

Svoja poročila in seznane lahko izročite kateremukoli članu Tabora.

Za zgodovinski odsek Tabora: *Stane Pleško*

Resolucija demokratskega srečanja 1982

V Londonu na Angleškem je bilo 30. in 31. januarja 1982. drugo srečanje demokratskih javnih delavcev iz Jugoslavije — Srbov, Hrvatov, Slovencev, Makedoncev in bosansko-hercegovskih muslimanov. Ugotovljena so bila sledeča dejstva:

1. Vodstvo Zveze komunistov Jugoslavije je pripeljalo državo v težko gospodarsko, družbeno-politično in narodno krizo ter ne more najti novih poti za nadaljni razvoj države. Slepo se drži svoje komunistično-leninistične ideologije in vztraja na tem, da je vse kritične probleme države mogoče rešiti s čudodelno formulo "za Titom — Tito".

Politični pritisk, preganjanje in sojenje hitro naraščajo. Jugoslavija je med državami z največjim številom političnih jetnikov. Odnosaji med narodi in narodnostmi se še vnaprej slabšajo. Zgrešena politika na Kosovu je pripeljala do upora, ki je pretresel državo.

Gospodarski položaj, tako in tako težak, se slabša iz dneva v dan. Dolg v tujini je presegel 20 milijard dolarjev in je povprečno, na osebo, višji kot na Poljskem. Zunanje-trgovinski primanjkljaj znaša 6 milijard dolarjev. To je pripeljalo do omejitve uvoza in s tem do pomanjkanja sirovin in blaga splošne porabe. Bližajo pa se še težji časi, ker zapadajo roki za odplačilo dolgov. Brezposelnost raste: po uradnih podatkih je v državi okrog 800.000 brezposelnih, okrog en milijon delavcev pa je na začasnem delu v tujini. Inflacija je dosegla stopnjo najmanj 40 odstotkov.

Stalno upadanje življenjskega standarda najbolj prizadeva delavce in kmete in povečuje družbene razlike.

Mednarodni ugled Jugoslavije naglo pada, celo v krogu neuvrščenih držav.

2. Reševanje problemov Jugoslavije ni možno vse dotlej, dokler ima Zveza komunistov Jugoslavije monopol nad politično oblastjo in dokler vsi državljani ne uživajo človekovih pravic, se pravi pravice do svobodnega izražanja in svobodnega združevanja in dokler vsi narodi Jugoslavije ne dobe pravice do narodne samoodločbe.

3. Doslej se še noben komunistični režim ni prostovoljno odrekel oblasti. Dolžnost vseh aktivnih demokratskih sil, v državi in v svobodnem svetu, je, da okrepijo boj za demokracijo, da bi s tem povečale pritisk na današnje oblastnike. Kjer med diktaturo in ekstremizmom ne delujejo demokratske sile, vsak preobrat preveč stane.

4. Jugoslavija je po zunanji politiki "neuvrščena", po ideologiji pa opredeljena država. Kljub dogodkom na Poljskem in v Afganistanu, kljub sporom v mednarodnem komunističnem gibanju, pa Zveza komunistov Jugoslavije trdi, da "socializem ni v krizi, temveč da stalno napreduje". K temu napredovanju prispevajo tudi komunisti Jugoslavije z izpolnjevanjem svojih internacionalnih dolžnosti.

Jugoslavija bi morala postati nevtralna država, po zgledu Švice, švedske ali Avstrije, vselej pripravljena braniti svojo neodvisnost. Njene meje

bi morale zjamčiti Združene države Amerike in vse evropske sile. S tem bi bila onemogočena uporaba doktrine Leonida Brežnjeva. Sedanja zunanja politika Zveze komunistov Jugoslavije, v končni analizi, ogroža neodvisnost države.

5. Javni delavci, zbrani v Londonu, so odločeni nadaljevati z rednimi demokratskimi sestanki kot stalno ustanovo našega narodnega življenja v svobodnem svetu. Pozivamo pripadnike vseh narodov Jugoslavije, ki priznavajo demokratska načela in metode, da se sestajajo, izmenjujejo mišljenja in zavzemajo stališča, da s tem dajejo demokratskim silam v Jugoslaviji tako primer kot vzpodbudo.

Demokratsko srečanje v Londonu je bilo na dan mednarodne solidarnosti s poljskim narodom, katerega demokratska stremljenja je zadušila vojaška diktatura. Pozdravljamo proteste demokratskih sil v Jugoslaviji proti vojaški diktaturi na Poljskem in pozivamo vse demokrate v državi in v svobodnem svetu, naj dajo najširšo podporo vsenarodnemu gibanju Solidarnost na Poljskem.

Vladimir Adjemović, Sotir Akimovski, Zdenko Antić, Marijan Batinić, Dragan Cvetković, Aleksa Djilas, dr. Nenad Grisogno, dr. Dragaš Kešeljević, dr. Aleksander Knežević, Raul Koenig, Marko Krstić, Dušan Krunić, dr. Ivo Lapenna, Rastko Marčetić, Ranko Marković, Mihajlo Mihajlov, Žika Milentijević, Marko Milunović, Predrag Pajić, Jože Perne, Dušan Pleničar, Djordje Radovanović, I. Rakočević, Zoran Raketić, dr. Ljubo Sirc, Dragutin Šporer, dr. Miloš Vauhnik, ing. Teufik Velagić, Vlada Vladisavljević, dr. Radivoje Vorkapić.

Dimitrij O. Jeruc

Angel varuh

Še pesem kmalu bi pozabil,
prelepo pesem zelenečih trat;
na svatbo svojo me je vabil
s popevko drobni, radostni škržat.

Pa jaz ne pomnim lepših časov,
ko sem izkradel se iz mraka hiš
in v polju, sredi žitnih klasov
poljubljal stari, pol strohneli križ.

In duša zrla je življenje,
ah, danes dal bi zanj prav vso modrost,
odet v pomladno koprnjenje,
pač nisem slutil kasnejšo trpkost.

Pod noč sem k materi se vračal,
na njenem krilu blaženo zaspal,
vse to mi Kristus je poplačal
ter angela mi varuha poslal.

Jože Grebenc – 60 letnik

Jože se je rodil meseca februarja leta 1922 v majhni vasi v bližini Velikih Lašč. Kot enemu izmed šestih otrok v družini, se je šel po končani osnovni šoli učiti krojaške obrti. Ko je dovršil učno dobo in zato potrebno obrtno šolo, ga pot pelje po raznih krajih Slovenije kot pomočnika. Začel je misliti, da začne na svoje, pa je izbruhnila vojska. Kmalu za tem pa so še komunisti začeli s svojo „osvobodilno“ fronto. Tudi Jožeta je ta nevihta potegnila v svoj vrtinec. Bil je eden izmed prvih, ki so se postavili OF po robu. Ž v jeseni leta 1942 je bil član edinice vaških stražarjev.

Ob kapitulaciji italijanskih vojaških sil je tudi Jožetov oddelek šel proti Turjaku, kamor se je zateklo okrog 1000 vaških stražarjev. Po nekem čudnem naključju je ta oddelek izostal izven Turjaka ter se končno prebil do Ljubljane. Po par dnevih se je v Ljubljani rodilo Slovensko Domobranstvo, kjer je bil Jože zopet eden prvih, ki so visoko dvignili čisto slovensko zastavo in nadaljevali boj proti brezbožnemu komunizmu. Srečevali smo Jožeta na postojankah: Zdenska vas, Grosuplje, Višnja gora in Kočevje.

Konec druge svetovne vojske je pot Slovenskih Domobrancev peljala na Koroško. Njih usoda nam je vsem dobro znana. Bile so majhne izjeme, da poedinci niso bili predani od Angležev nazaj v Komunistično klavnico. Tako je tudi majhna skupina domobrancev skočila iz tovarnjaka, se izognila angleškimi patrolam ter se podala preko meje nazaj v Slovenijo. Obmejna straža in poznejše zasede so bile preštevilne, da bi edinica mogla obstajati. Po par dnevih je bil vodja te edinice ranjen in je rani podlegel. Tako ni bilo drugega izhoda, kot povrniti se nazaj na Koroško stran meje.

Vračanje domobrancev in beguncev od strani Angležev je prenehalo in tako se je tudi Jože, ki je bil v tej skupinici, sešel s svojimi in preživel težka leta begunskega življenja. Ko je končno po triletnem taboriščnem življenju prišla rešitev za odhod v tuje dežele, so se Grebenčevi prijaviли za Kanado. V provinciji Alberta so delali na plantaži sladkorne pese. Jože je bil prvi, ki je šel za boljšim kruhom. V Vinipegu je začel z obrtjo svojega poklica, kjer se je tudi poročil s svojo izvoljenko Mimi Jakšetovo.

Želja po toplejših krajih je tudi Grbenčeve zvalila v toplejše kraje

in so se končno naselili na Niagarskem polotoku južnega Ontaria. Čeprav krojač, je Jože postal delavec v tovarni avtomobilov. Toda njegovo srce je pa bilo le na kmetiji, katero si je kupil. Ko je končno dokupil še več zemlje, je pa po 14. letih tovarni obrnil hrbet in ostal sam svoj gospodar.

Veliko trpeti in težko garati pa skoraj vedno pripelje človeka do posledic v poznejših letih. Tako je tudi Jožetu danes revmatizem tisti, ki mu dela težave in bolečine.

Želimo ti, Jože, zdravja, za katerega prosimo k Vsemogočnemu, da bi mogel še na mnoga leta obhajati vse in vsakršne obletnice in tako nas Bog usliši.

Za Tvojo 60 obletnico vse najboljše

Tvoji soborci.

Marjan Amon – 50 letnik

O Marjanu Amonu bi lahko napisali celo knjivo. Kot čednostni njebovega življenja bi navedel — res celega — dobrega — plemenitega človeka. Z njenovo umirjeno naravo, potrpežljivostjo in prijaznostjo nas je kot dolgoletni tajnik društva SPB Tabor vestno spremljal na sejah, ki so se zavlekle dolgo v noč.

Ko si je izbral svojo nevesto gđe. Mici Tekavec ter se poročil in ustvaril družino, je ob boleznih žene moral zapustiti mesto tajnika — nikoli pa ni zapustil Tabora in je še danes naš zvest član in naročnik. Pa tudi

Pisal je pred leti v naš protikomunistični list. Že njegov pok. ata g. Milan Amon nas je razumel in bil naš velik prijatelj. Kljub delu in ženini bolezni Marjan najde čas, da vedno prečita vse številke Tabora, obišče vsak dan svojo mamo go. Marijo in vdano prenaša vse, kar mu prinese življenje. Je nad vse dober oče — Mirjam, Damjan in Irena mu poleg ge. Mici razveseljujejo življenje. Če ga vprašam: Kako je Marjan?, vedno nasmejan odgovori: — Dobro, rad bi še kaj pisal, pa res nimam časa; prost sem samo ob nedeljah — potem je pa družina, dom itd. — Razumemo te!

Dragi Marjan, ob mejniku Tvojega življenja, ki ga boš obhajal 19. julija, smo Ti hvaležni za Tvoje protikomunistično prepričanje, hvaležni za vse, kar si naredil za nas.

„Bog Te živi še mnogo let nam in Tvojim dragim!“

JOŽE JAVORŠEK – SAMOTNI JEZDEC

(Nadaljevanje)

XVI.

Na zelo „dramatičen“ način se je Javorška lotil Bojan Štih v Naših razgledih 9. februarja 1979. Bojan Štih je „teaterski človek“, menda je zdaj direktor celjskega gledališča, ter je za kulise obračuna z Javorškom, izbral nič manj kot zlato Prago. Formo pa naj bi njegovi kritiki dala Mozartova simfonija: Prvi stavek. Vaclavske namesti. Adagio-allegro... Drugi stavek. Hradčany in Prazsky hrad. Andante... Tretji stavek. Karlov most. Finale presto...

Bojan Štih je po svoje zelo podoben Javoršku: izhaja sicer iz „liberalnega“ okolja, je pa približno istih let, nadarjen, inteligen, samosvoj, zaradi česar pada iz enega spora v drugega, sicer pa velik discipliniranec in, kot rečeno, „teaterski človek“. V domišljiji medvojne Ljubljane si je priboril posebno mesto potem, ko je organiziral, ali bil med organizatorji, znanega pobega iz Gonarsa, ko so interniranci izkopali rov in ušli iz taborišča. Rov naj bi bil Bojanov umotvor, izkopal pa ga je po vseh pravilih skavtskih pionirjev. Bojan je bil namreč skavt ljubljanskega Zmajevega stega, strog in metodičen do točke, kjer bi mu lahko očitali isti „militarizem“, katerega so skavtizmu pripisovali njegovi ideološki bratci. Istočasno namreč, ko je naivnim ljubljanskim študentkom ubijal v glavo skavtske zakone... „skavt govori vedno resnico“, ali tako nekako, je tudi igral svojo prvo vlogo hinavca in preveranta: bil je že takrat član SKOJ-a in je zahajal k nekemu „očku“ v Tacen, da se nasrka „prave“ resnice o svetu in življenju. Kje je začetek njegove revolucionarne poti, je težko reči; toda močna sled vodi do profesorja Ivančiča, ki je tam nekje v Koleziji poučeval violino, pa najbrž še kaj drugega, svoj dom pa je tudi dajal na voljo „višjim živinam“, ki so se zbirale in zborovale v zdaj „zgodovinskem“ Ivančičevem „bunkerju“ v kleti.

Vsekakor je Bojan Javorškovo knjigo prinesel s seboj v Prago (kljub bojazni, da mu jo bo praška policija morda zaplenila) in jo prebral v zlatem mestu ter spoznal, da predstavljajo „Nevarna razmerja“ vrsto „spornih, če ne celo nevarnih polresnic“. Toda to opredelitev tudi takoj razširi z ugotovitvijo, da te „polresnice“ nikakor „niso nevarne v kakršnenkoli družbenem ali politično pragmatičnem in disciplinskem (!) pogledu.“ Javoršek po Bojanovem mnenju „vnaša v področje narodovega ustvarjanja in življenja nemire, spore, medsebojno preziranje... predvsem pa vzpodbujanje k nesakrosanctnim obračunom med posameznimi kulturnimi ustvarjalci.“ (Bojan je medtem sam objavil knjigo na podobno temo — Izgubljeni sin na Stradunu — iz katere je razvidno, da je bil nje-

gov mladostni vrstnik tudi Dušan Pirjevec-Ahac; prav ta, ki ga obravnava tudi Javoršek). Bojan smatra, da gre v Javorškovem primeru za „obračun enega z vsemi in pride na dan s prav „štihovsko“ prispodobno ali celo „opravičilom“:

Pogosto beremo obtožbe na račun J. V. Džugašvilija, da je v času njegovega vladanja bilo pobitih veliko število kulturnih in umetniških ustvarjalcev. To je seveda res. Res pa je tudi, da je bil Džugašvili sijajen mojster in strateg, ki je izkoristil po letu 1917 sebi v prid, tako rekoč, vse spore in dvojbe tudi med ustvarjalci. Počasi toda vztrajno je premagal vse svoje nasprotnike in kritike. Toda to se je zgodilo v slogu njihovega medsebojnega obračuna, kajti Džugašvili je spretno izigral eno skupino proti drugi, nato drugo proti tretji itd. Likvidiral je vse svoje sovražnike tako, da so le ti sami drug drugega uničili. In na koncu je ostalo na prizorišču tragedije le še nekaj socrealističnih lakajev. Tisti pa, ki so preživeli čistke, so bili nemi, skriti in brez moči. Sicer pa je knjiga Nadežde Mandeljštam pretresljiva kronika Džugašvilijevega mojstrstva in medsebojnih obračunov kulturnih delavcev. Res je, si rečem, v našem sedanjem trenutku pri nas ni nevarnosti, a tudi možnosti ne, da bi se zgodilo kaj podobnega. Toda kaj bo jutri? To vendarle smemo in moramo vprašati!

(Dve misli ob tem: Je kritika Džugašvilija dovoljena samo komunistom in od kdaj; pa — ali se pri te mne vzbuja tudi paralela s Titom?)

Bojan se potem dotika tiste najobčutljivejše Javorškove strune in njegovega odmeva v javnosti: smrt je bila večkrat na pragu Javorškovega bivanja, zato je šel skozi pekel in vice in je pač zato treba z njim malo potrpeti; toda:

Prvo dejstvo: očitni in povsem jasno razvidni sta Javorškova volja in namera izreči sodbo brez priziva o nevarnih razmerjih v povojni slovenski kulturni in družbeni stvarnosti. Drugo dejstvo: opazen je avtorjev skoroda že bolesteni narcisoidni subjektivizem, ki z nekaj potezami peresa pomanjša celoto slovenske kulturne in umetniške zgodbe od leta 1945 naprej in jo skrči v meje maloštevilne skupine literarnih usod. A še pri teh (izmišljenih ali realnih usodah, vseeno je), je avtorjev maščevalni skalpel z natančnostjo nevrokirurga ločil življenjske (vedenjske) zgodbe teh oseb od njihovega literarnega, umetniškega in intelektualno znanstvenega dela. In tako stopi pred nas maloštevilna skupina moralnih invalidov beckettovska karikatura Rodinovih Calaiških meščanov!) z grozljivimi značajskimi posebnostmi in še bolj zastrašujočim seznamom malovrednih dejanj in početij. In se tudi zgodi, kar se mora zgoditi: čas obračuna je prišel. S tem pa smo vstopili že v osrčje Javorškove zmote. Kar je pred nami v njegovi

knjigi, ni ničesar drugega kakor maščevalni subjektivizem in bahavi eksorcizem. Toda: ali ni jalovo opravilo, izganjati hudiča iz naših sedanjih nebes, ki so vendarle v duhovnem in manihejskem pogledu tako gosto prenaseljena z docela nedolžnimi in sramežljivimi samoupravnimi angeli?

Obstaja torej nevarnost, da bodo najvidnejši nosilci revolucije, če jih bodo ljudje sodili po Javorškovih zapiskih, šli v zgodovino kot karikature, opremljene s seznamom malovrednih dejanj in početij. Tu pridejo Bojanu na misel češke „defenestracije“ iz zgodovine: 30. junija 1419, ko so husiti pometali skozi okna praškega magistrata vse svoje nasprotnike v mestnem svetu; 23. maja 1618, ko sta na isti način „frčala“ mestna svetnika Vilem Slavata in Jan Martinec, ker sta se pravtako zamerila protestantom; in potem seveda 10. marca 1948, ko je „padel“ skozi okno Jan Masaryk. Bojan s tem aludira, da je tudi Javoršek nekako „defenestral“ svoje nasprotnike, čeprav so tudi oni po večini „preživeli“, kot tisti praški mestni svetniki, ki so padli na slamo.

In potem preide na tipično pragmatično pridigo:

Kaj je z našo zgodovino in preteklostjo, ki o njej tako strastno pripoveduje tudi Javorškova knjiga? Rekel bi z vso skepto in kritično ostrino, pa tudi z vso moralno in znanstveno odgovornostjo, da je naša zgodovina od leta 1941 dalje kljub velikim napakam, zmotam in tudi grdobijam resen in spoštovanja vreden poskus, oblikovati socialistično družbo po človekovi meri in s človeškim obrazom. Kljub „zmotam“ v dachauskih procesih, v maščevalnih obsodbah tako imenovanih špekulantov in posameznih političnih nasprotnikov in kljub „monstre“ procesom, žrtev takega procesa je bil tudi Jože Brejc, pozneje Jože Javoršek, smo se v večini primerov srečno izognili vse splošni nezakovitosti, nasilju in brezpravju, ki jih sicer v velikem številu pozna preteklost po letu 1945 v mnogih evropskih deželah Vzhoda in tudi Zahoda. To je morebiti najbolj svetlo in čisto dejstvo osvobodilnega boja. V globalnem, družbenem in idejno nravnem oblikovanju osvobodilnega boja, so bili položeni temelji strpnosti, razumevanja in sodelovanja. In čeprav v tem obdobju ni mogoče zanikati ostrih medsebojnih spopadov, nasprotujočih si idejnih interpretacij zgodovinskega in političnega trenutka, pa tudi ne izključevanj, ki se na srečo niso končala s smrti nosečo defenestracijo, je vendarle res, da smo izšli iz osvobodilne vojne in prvih povojnih let z dejanji in dejstvi pozitivne zgodovine. Te pa tudi posamezni grehi ne morejo spremeniti v nič. In v tej pozitivni zgodovini je tudi delež Pirjevca ali Krefta ali Kocbeka pozitiven.

Klasičen primer! — Lahko se torej govori o „zmotah v dachauskih procesih“, o „maščevalnih obsodbah špekulantov“ celo o „monstre procesih“... — toda o pokolu slovenskih domobrancev, tej najvišji manifestaciji

povojne vsesplošne nezakovitosti, nasilja in brezpravja NITI BESEDE..., čeprav jih seveda, kot pravi Bojan, „v velikem številu pozna preteklost po letu 1945 v mnogih evropskih deželah Vzhoda in tudi Zahoda“! In potem, ko so bili zasuti jarki v Teharju in podminirane jame v Kočevskem Rogu, so seveda bili „položeni temelji strpnosti, razumevanja in sodelovanja“... — (Sledi)

NA RAZPOLAGO IMAMO SLEDEČE KNJIGE:

Letnike Tabora (tudi posamezne številke)	10 dol.
Vetrinjska tragedija	8 dol.
Bela knjiga (Matica mrtvih)	10 dol.
Dopolnilo Bele knjige	5 dol.
Slovenija Land of my Joy and my Sorrow	12 dol.
The Orchard	8 dol.
Communism as I Know it	4 dol.
White Paper	2 dol.

V ceno je vključena poštnina.

Naročila sprejema uprava glasila Tabor Argentina in DSPB Tabor v Clevelandu, ZDA.

IZ DRUŠTEV

Osrednja proslava v Clevelandu

Letna proslava za padle in pobite se je vršila v Genevi, Ohio, 19. in 20. junija 1982. Zvečer 19. junija je bil slavnostni banket, na katerem se je poudarila važnost prvega našega nastopa, katerega 40. obletnico obhajamo letos. (O poteku te proslave bomo poročali prihodnjič).

Občni zbor ZDSPB Tabor

Redni zvezni občni zbor bo letos v Torontu, Kanada, v soboto 4. septembra 1982.

Zavetiščne novice:

Po težki operaciji je umrl v bolnišnici v Buenos Airesu 2. junija 1982 g. Francišek Suljan star 79 let.

Pokojni je bil doma iz Primorske in je že nekaj let živel v Zavetišču dr. Gr. Rožmana, kjer je tudi ležal na mrtvaškem odru. Naslednji dan so ga spremljali prijatelji na njegovi zadnji poti. Pokopal ga je g. župnik dr. Alojzij Stare na pokopališču Villegas, San Justo.

Ohranili ga bomo v lepem spominu!

NOVICE IZ MILWAUKEE — ZDA

9. junija je praznoval 70-letnico rojstva Rudi Kotar.

Bil je eden izmed tistih, ki je leta 1945 pustil doma mlado ženo s petimi otroci. Ni mu bilo lahko v taborišču in prva leta v Ameriki, ko je imel v mislih vedno svojo družino. Toda z dobro voljo in korajžjo je premagal vse težave in po 12 letih čakanja končno objel svojo družino, ki mu je sedaj v veselje in ponos. Rudi je rad dobre volje in rad poje. Poleti rad bali na parku Triglav, pozimi pa navdušeno keglja. Kadar pogovor nanese na našo žalostno preteklost, je še vedno ves navdušen in ponosen na idejo, za katero se je boril.

Drugi naš slavljeneec je Janez Rifelj, ki bo obhajal 70-letnico 22. julija v krogu svoje številne družine in prijateljev. Janez Rifelj — kakor tudi Rudi Kotar — sta poznana že iz taborišča Spittal kot dobra pevca in oba sta tudi sedaj še vedno stebra cerkvenega pevskega zbora fare sv. Janeza.

60-letnico rojstva je lansko leto tudi praznoval Jože Cimermančič. Obenem je tudi dopolnil 30 let dela v tovarni in tako lahko odšel v zasluženi pokoj. Sedaj pa pridno dela v parku Triglav, kar mu je v veliko veselje. Jože je eden izmed prvih borcev; saj je prvi ognjeni krst prestal že v borbi na Krki 15. avgusta 1942.

V predčasni pokoj zaradi bolezni je tudi stopil Ivan Bohte. Leta 1980 je prestal težko operacijo na srcu, lansko jesen so mu pa nadomestili izrabljeni kolk z umetnim, kar je posledica domobranskih let, ko je bil težko ranjen. Da je bila bolečina še večja, je prejel od doma istočasno še žalostno novico, da sta mu v teku enega meseca umrla mama in brat. Ivan spada tudi med naše prve borce. Kot 17-letni fant je kmalu po borbi pri Krki pristopil v „Legijo smrti“.

Vsi štirje omenjeni so člani društva Tabor Milwaukee in jim želimo še mnogih veselih in zdravih let!

40-letnica prvega oboroženega nastopa in trdnjave Sv. Urh

Preživeli borci so pripravili spominsko srečanje v nedeljo 30. maja 1982 v zavetišču dr. Gr. Rožmana in so k tej proslavi pritegnili tudi slovensko mladino.

Ob 11. uri je daroval sv. mašo g. župnik Jože Škerbec za vse padle soborce ter žrtve iz občin Devica Marije v Polju in Dobrunj.

Po sv. maši je bila spominska proslava, ki jo je vodil g. Marjan Loboda. Najprej je pozdravil vse navzoče in jim povedal, kakšno važnost ima za nas Slovence prvi nastop ilegale pred 40 leti. Mladinski zbor iz San Justa je pod vodstvom dirigenta g. Andreja Selana zapel: Lipa zelenela je, Pomlad, Venite, rož'ce moje in Gozdič je že zelen. Pavlinka Korošec in

Helena Miklavčeva ter Marjan Loboda ml. so recitali: Sv. Urh, Vrni-
tev in Zaman. Končno je imel spominski govor lic. Ivan Korošec — eden
od 17-tih preživelih prvoborcev prve ilegale. V svojem govoru je jasno in
odločno opisal dogodke, ki so se dogajali pred 40 leti in ki jih je sam do-
živel. Idealizem teh prvih 17 prvoborcev je dal pogum ostalim, ki so se
pozneje uvrstili v njih vrste, in iz katerih so pozneje zrastle Vaške straže
in končno domobranci. Dotaknil se je sv. Urha, ki so ga komunisti spre-
menili v „partizanski muzej“. Vsi dogodki, ki so se dogajali okrog Urha
in ki so jih komunisti prikazali po svoje, so v resnici neresnični in so pri-
kazani v nepravi luči. Govornik je zaključil svoj govor, da bo prišel čas,
ko bo cerkev sv. Urha zopet služila svojemu namenu, za katerega je bila
zgrajena. Ob zaključku govora prvborca so vsi navzoči stoje zapeli: Oče,
mati...

Po zaključeni proslavi je bilo skupno kosilo. Da je bila hrana in po-
strežba zadovoljiva, gre zahvala v prvi vrsti soborcu Petru Čarmanu, ki je
za to priliko podaril dobro rejenega junca od 350 kg, soborcu Francetu
Benku, ki redno skrbi, da nam njegov klavec zakolje živinče in pripravi
meso za take prilike, gospem kuharicam za dobro in okusno pripravljeno
jed, enako „asadorjem“ ter brhkim dekletom za hitro postrežbo. Hvala tudi
ge. žgajnarjevi za veliko in dobro torto, g. M. Filipiču za podarjeno „pun-
čko“ in gdč. Francki Benkovi za okusne krofe.

Celoten dobiček: cerkvena nabirka, prostovoljni prispevki, kosilo, pi-
jača in rifa je znašal nad 10.000.000 pesov in se je izročil Zavetišču, da na-
daljuje z delom pri dovrstitvi sob.

IZ PISEM

Pred kratkim sem naročil nekaj izvodov knjige Rev. Mirka Kozine:
„Slovenia, the Land of my Joy and my Sorrow“ — Slovenija Dežela Moje
Radosti in Bolečine.

Prebral sem jo in se popolnoma strinjam z njeno vsebino. Poslal sem
jo mojim otrokom. To je prvo (literarno) delo, ki obravnava novejšo zgo-
dovino Slovencev nepristransko. Knjiga je pisana v lepi angleščini, zato
sem jim jo poslal. O, ko bi se slovenski literati (razumniki) zavedali, koliko
dobrega bi lahko storili, koliko bi pripomogli k temu, da bi njihove pravične
zahteve prišle do zmage, kako močno zanimanje bi vzbudili za učenje slo-
venščine, bi prav gotovo izdajali več svojih literarnih del v angleščini.“
(Mr. Louis A. Ule)

Kdo je Mr. Louis A. Ule?

Njegov rod izhaja iz Rakcka. Je visoko izobražen Slovenec tretjega
ameriškega rodu in je eden od vodilnih inženirjev pri Northrop Corp.
v Kaliforniji. Kupuje in bere vse, kar le more slovenskega.

Spoštovani g. ing. Matičič!

29. marca 1982.

Pred dnevi sem prejel Vaše drago pismo z dne 5. marca t. l. in se Vam za nadvse prijazne besede iskreno zahvaljujem.

Predvsem in na prvem mestu se moram Vam osebno zahvaliti za predlog, da se mi v bodoče Tabor pošilja, brezplačno, toda bodite uverjeni, ako bom kot upokojenec finančno zmožen, da bom kaj b priliki priložil, ako ne drugega za v tiskovni sklad ali za podporo invalidov, kajti sem pač take narave, da ne želim biti „zastonjkar“. — Prosim, da izrazite članom odbora za njihovo uvidevanje v svrhu brezplačnega dostavljanja „Tabora“ moje iskreno zahvalo!

Da, s 65. letom sem moral po predpisih Mestne občine stopiti v pokoj; bil sem uslužbenec Prometnega oddelka 26 let in pol, dobil sem nagrado, prosto vozovnico na vseh avtobusih in na vseh progah last Mestne občine, kar tudi nekaj velja v sedanji druginji. Tako sem v pokoju že dobri dve leti, kar bo v maju.

Razumem Vas, da imate veliko dela z urejevanjem, saj pred davnimi leti sem bil nekak tajnik tukajšnjega „slavnega“ slov. društva, ponoči sem delal a podnevi sem to delo sprevedel na papir, toda od mojega odhoda je vse nekako zamrlo, kakor, da ne znajo pisati in ne čitati.

Naj končam. Do prihodnjega Vas pozdravljam ter istočasno želi blagoslovljeno Veliko Noč ter obilo zdravja

z iskrenim pozdravom

vdani

Janez iz Avstralije

PREJELI SMO

THE SOUTH SLAV JOURNAL, Vol. 4 No. 4, Winter 1981-82: 7 Chesterford Gardens, London NW3 7DD. — Editorial Board: N. Marčetič MA, U. Loring MA, Dr. L. Sirc, M. Davis ALA, Z. Antić — CONTENTS: The Rt. Hon. Julian Amery, M. P. guest speaker at the South Slav Journal Reception. — News. - Articles: Ivo Omrčanin, General Dušan Simović and the 1944 Royal Regency. Patrick Moore, The Romanian Malaise. Milivoje Sudjić, The Marshall Pland (end). Ljubo Sirc, A Grand Tour of Europe 1944 (VII). — Letters to the Editor. — Documents: Tito-MacLean Talks on Refugees 1947. (Ker smo bili predvsem begunci v Avstriji neposredna žrtev tega dogovora, na ta dokument posebej opozarjamo.) Yugoslav Democratic Encounters: Open Letter to Foreign Friends, The January 1982 Resolution. (Slovensko verzijo te resolucije prinašamo tudi mi na drugem mestu.) A Letter to the Praesidium of the CC of the LCY. Croatian National Council January 1982 Statements. — Book Reviews: F. Trgo, M. Leković, M. Bojić and V. Kljaković, Tito's Historical Decisions 1941-1945; Miodrag S. Ratković, Moje Tamnovanje, by Stephen Clissold. Mateja Matetić and Dragan Milivojević, An Anthology of Medieval Serbian Litera-

ture in English, by Muriel Heppell. Maj.-Gen. David Lloyd Owen, Providence Their Guide, by Evelyn Le Chene. D. Mandić, Bogomilska Crkva Bosanskih Kristjana, by Malcolm Lambert. — **Periodical Review.** (Med poročili o 39 periodičnih publikacijah je zopet govora tudi o našem TABORU.) **Notes on Contributors.** (Predstavljenih je 9 sodelavcev te številke.) — **Book and Periodicals Received.** — **Naročnina za 1982:** Po navadni pošti U\$S 21.—, po zračni pošti U\$S 23.—. Kdor hoče biti na tekočem o izvirnih dokumentih preteklosti in o sodobnem dogajanju ne samo med južnimi Slovani, temveč med narodi Vzhodne Evrope na splošno, ne more biti brez teh odlično urejvanih zvezkov.

NA UREDNIŠKI MIZI

Mr. N. N. — Letchworth-Herts: We appreciate very much your collaboration. Many thanks and regards.

Objava: Naprošeni smo bili za objavo, da je dotiskana knjiga Adama Pribečevića „Moje življenje“. Vsebuje vse življenje Adama Pribečevića od rojstva do smrti, kakor ga je sam opisal in zapustil v rokopisu. Stane 25 dolarjev in jo je mogoče naročiti — s prilogo poštna nakaznica — na sledeča naslova: Dr. Lazar Jovanović, 2490 Lincoln Road, Windsor, Ontario, Canada, ali pa: Mrs. Katica Savić, 4301 Kingston Road-Apt. 1012, Scarborough-Toronto, Ontario, Canada.

Opozorilo: Opozarjamo čitatelje Tabora, da so se pri objavi prevoda knjige rev. Vladimira Kozine „Slovenija, dežela moje radosti in bolečine“ pojavili številni tiskarski škrti; ko se bo objava prevoda te knjige končala, se bodo objavili popravki teh tiskarskih škratov.

DAROVALI SO

(OD 1. MAJA DO 31. MAJA 1982):

Za Zavetišče:

		Fink Božo	100.000
		Jeločnik Avgust	16.000
	v pesih:	Loboda Marjan	16.000
Žnidar Ivan	26.000	Amon Janez	500.000
Škulj Edi	76.000	Kramar Maks	16.000
Hacin Pavla	38.000	Čarman Peter	40.000
Matevžič Janez	1.000.000	Bitenc Janez	16.000
N. N., Ramos Mejía	976.000	Mustar Stane	16.000
Repovž Jože	100.000	Begataj Marjan	60.000
Prešeren Gabriel	26.000	Potočnik Matevž	40.000
Prešeren Ciril	26.000	Tomažević Lovrenc	40.000
Žerovnik Jože	40.000	Rev. Škerbec Jože (Cerkve-	

na nabirka pri sv. maši v Zavetišču 30. 5. 1982.) .	450.000
V spomin na pok. <i>Poldeta Laha</i> :	
Lah — družina	200.000
Čeč — družina	200.000
Dolenc Vencel	100.000
Inž. Matičič — družina .	200.000
Marolt Anton	100.000
Žerovnik Jože	20.000
Potočnik Matevž	100.000
Jenko Janez	100.000
Šilar Ivan	30.000
Oblak Franc	100.000
Avguštin Franc	20.000
Škulj E. — družina ...	100.000
Tomažević Lovrenc	100.000
Repar Jože	100.000
V spomin na pok. učiteljico <i>Zinko Rupnik</i> :	
Zupančič - Majer Ivanka	80.000
V spomin na pok. <i>Zinko Rupnik</i> <i>in Ksenijo Rupnik Dr. Kociprovo</i> :	
Češarek Nande	140.000

Tiskovni sklad Tabor:

H. P., Argentina	20.000
Šušteršič Ratko	40.000
Prodaja knjig	120.000
v dolarjih:	
Cenkar Frank	8
Koritnik Tone	8
Longar Albin	8
N. N.	20
Stepec Slavko	8
N. N.	3
Pust Milko	10

Invalidski sklad Tabor

Debevec Ančka	25
Oreh Ida (ob smrti očeta)	30
Kosmač Ivan	10
Omahen Polde	10
Domobranci iz družabnega večera miza 20	20
Bizyak Joseph	28
Vavpetič Marija in Blaž ..	20
Staniša France	50

V S E B I N A

Romar miru (113); Zvestoba do groba (114); „štajerski bataljon“ (117); Ob štiridesetletnici (120); Spomenik žrtvam Jalte (124); Napokane iluzije slovenskih političnih emigrantov, V. P. (125); Preprost sonet, D. O. Jeruc (132); Slovenski javnosti (133); Resolucija demokratskega srečanja 1982 (134); Angel varuh, Dimitrij O. Jeruc (135); Naši možje (136); Jože Javoršek — samotni jezdec, EPK (138); Iz društev (141); Iz pisem (143); Prejeli smo (144); Na uredniški mizi (III); Darovali so (III).

Correo Argentino Sucursal J. L. Suárez (Bs. As.)	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 8132
	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 2619